

KOHEZIJSKA POLITIKA SE BORI PROTI PODNEBNIM SPREMEMBAM NA GORSKIH OBMOČJIH

ALI STE VEDELI?

Podnebne spremembe prizadenejo gorske regije hitreje kot nižinska območja, močno pa vplivajo tudi na njihovo biotsko raznovrstnost, prebivalstvo in gospodarstvo. Od leta 1980 se je izgubila polovica ledenikov v Pirenejih, njihova povprečna temperatura pa se je v zadnjih 50 letih povečala za 30 % hitreje od svetovnega povprečja. Podobno bo do leta 2050 izginila tudi polovica ledenikov v Alpah, ne glede na morebitne ukrepe.

ZAKAJ SO PODNEBNE SPREMEMBE TAKO POMEMBNE?

Podnebne spremembe v gorah ovirajo raven biotske raznovrstnosti in razpoložljivost vode, vplivajo na lokalno gospodarstvo in povečujejo tveganje za nastanek naravnih nevarnosti. Učinki podnebnih sprememb v gorah imajo verižne posledice za nižinska območja. Zato vse tisto, kar se dogaja v gorah, ne bo ostalo le tam, pač pa bi bilo treba takšno dogajanje obravnavati kot evropsko vprašanje.

KAKŠNE REŠITVE NAJDEMO V GORAH?

Ublažitev (prizadevanje za omejitev podnebnih sprememb) in prilagoditev (iskanje načinov za prilagajanje na spremembe, ki že potekajo) sta bistvenega pomena za zagotavljanje odpornosti in trajnosti gora. V gorskih regijah so že uvedli številne ukrepe za spopadanje s podnebnimi spremembami, od zniževanja emisij ogljika pri ogrevanju, spodbujanja trajnostne proizvodnje energije in trajnostnega turizma do spremljanja požarov v naravi in drugih vplivov v ključnih sektorjih gorskega gospodarstva.

Evropska unija s svojo kohezijsko politiko podpira projekte in iniciative za boj proti podnebnim spremembam na gorskih območjih.

Če želite izvedeti več, nadaljujte z branjem.

Projekt je financiran s sredstvi Generalnega direktorata za regionalno in mestno politiko Evropske unije v skladu s sporazumom o nepovratnih sredstvih št. 2020CE16BAT209.

Mikroomrežja za obnovljivo energijo na podeželskih območjih

V občini Saint-Quentin-en-Quin (Francija) slabo vreme in močan veter redno povzročata izpade električne energije, kar ogroža oskrbo z električno energijo v hladilnicah ali kotlih na lesene sekance prebivalcev.

V vasi so namestili sončno mikroomrežje, ki lokalnim prebivalcem pomaga pri spopadanju s to težavo, obenem pa jim omogoča energetska neodvisnost. Mikroomrežje je majhno omrežje uporabnikov električne energije, ki se napaja s porabo lokalne energije.

© Auvergne-Rhône-Alpes Region

V tem primeru ima 32 hiš in skupno 45 uporabnikov možnost, da svoje sončne kolektorje priključijo na glavno elektro napajalno podpostajo, ki nato prenese proizvedeno energijo v druga gospodinjstva v omrežju glede na njihove potrebe. Ta rešitev prebivalcem omogoča, da lahko uporabijo lokalno energijo in tako nadomestijo primanjkljaj v zunanji oskrbi z energijo, proizvajajo elektriko in toploto ter znižajo emisije ogljika z namestitvijo sončnih kolektorjev.

Gorsko območje: francoske Alpe

Kohezijska podpora: Evropski sklad za regionalni razvoj prek programa Interreg Med

Obdobje: 2017–2019

Spletna stran: <https://pegasus.interreg-med.eu/>

BB CLEAN

Nizkoogljčno ogrevanje alpskih gospodinjstev

© BB Clean

Uporaba fosilnih goriv za ogrevanje gospodinjstev je pomemben vir emisij CO₂. V Alpah je kurjenje biomase, zlasti kurjenje lesa, sprejemljiva in obnovljiva alternativa za uporabo fosilnih goriv. Zmanjšuje vpliv ogrevanja gospodinjstev na podnebje, vodi pa tudi v boljšo uporabo lokalnih virov. Kljub temu pa lahko kurjenje biomase poveča tudi stopnjo mikroonesnaževal, kot so delci, ki so škodljivi za zdravje ljudi in okolje. Zaradi tega so v nekaterih primerih fosilna goriva še vedno prednostna alternativa biomasi, ko pride do ogrevanja gospodinjstev.

V okviru projekta BB-Clean so za obravnavanje tega vprašanja razvili brezplačno mobilno aplikacijo, ki gospodinjstvom odjemalcem pojasni, kako lahko kurjenje biomase uporabijo za ogrevanje gospodinjstev na bolj trajnostni način. Z združevanjem vetrnih in padavinskih sprememb v modelu za meteorološki izračun jim aplikacija BB-Clean pomaga spremljati stopnjo mikro-onesnaževal v celotni alpski regiji v 48-urnem obdobju s pomočjo semaforja (rdeča barva: visoka koncentracija – nizka stopnja razširjanja, rumena barva: povprečje, zelena barva: nizka koncentracija – visoka stopnja razširjanja). Ta uporabna aplikacija omogoča prebivalcem, da si lahko zlahka ogledajo stanje mikroonesnaževal v regiji, v kateri živijo, in v skladu s tem izberejo najboljši čas dneva za nadomestitev fosilnih goriv s kurjenjem biomase za ogrevanje svojih domov, zagotavlja pa tudi, da kurjenje biomase nima negativnega okoljskega in zdravstvenega vpliva na njihovem gorskem območju.

Gorsko območje: Alpe

Kohezijska podpora: Evropski sklad za regionalni razvoj prek programa Interreg Alpine Space

Obdobje: 2018–2021

Spletna stran: <https://www.alpine-space.eu/projects/bb-clean/en>

Zmanjševanje ogljičnega odtisa vaših zimskih počitnic

V Alpah domuje 1.132 smučarskih letovišč, ki na leto privabijo 20 milijonov smučarjev in ustvarijo 40 milijard evrov prometa. Dandanes pa se morajo smučarska letovišča prilagajati izzivom, ki jih prinašajo podnebne spremembe, ter poskrbeti tudi za zmanjšanje svojih emisij ogljika. V okviru projekta SMART Altitude so preizkusili in izpeljali ukrepe v 4 tako imenovanih živih laboratorijih in še 20 alpskih smučarskih letoviščih ter tako poskrbeli za začetek prehoda na nizkoogljična smučarska letovišča. Verbier in La Tzoumaz sta denimo eni od največjih smučarskih letovišč v Švici z več kot 400 km smučišč.

Z namestitvijo toplotne črpalke so omogočili rekuperacijo toplote, ki jo proizvaja žičnica, s čimer so poskrbeli za 10 % zmanjšanje porabe energije. Poleg tega lahko obiskovalci sedaj bivajo v pametnih nizkoogljičnih stavbah, v katerih se uporablja le energija, pridobljena iz rekuperirane toplote, denimo iz motorja žičnice in sončnih kolektorjev.

© Smart Altitude

Gorsko območje: Alpe

Kohezijska podpora: Evropski sklad za regionalni razvoj prek programa Interreg Alpine Space

Obdobje: 2018–2021

Spletna stran: <https://www.alpine-space.eu/projects/smart-altitude/en/home>

DISARM

Observatorij za sušo in požare ter sistem zgodnjega opozarjanja

© DISARM

V prihodnjih desetletjih se bosta zaradi podnebnih sprememb drastično povečala število in obseg požarov v Evropi, kar bo negativno vplivalo tudi na gorske gozdove. Da bi lahko bolje preprečili, obravnavali in ublažili vpliv gozdnih požarov in suše v jugovzhodni Evropi, se je v okviru projekta DISARM začelo sodelovanje med Bolgarijo, Ciprom in Grčijo.

Po zaslugi podatkov in analiz, ki so jih izvedli v okviru projekta DISARM, so pristojni organi teh treh držav vzpostavili skupni strateški okvir za boj proti sušam in požarom v naravi. Razvili so tudi izboljšane strategije za prilagajanje podnebnim spremembam. S pomočjo teh ukrepov so, zahvaljujoč učinkovitejšim postopkom za preprečevanje in spremljanje, lokalni prebivalci manj izpostavljeni nevarnostim, ki jih s seboj prinašajo suše in požari v naravi.

Gorsko območje: jugovzhodna Evropa (Bolgarija, Ciper, Grčija)

Kohezijska podpora: Evropski sklad za regionalni razvoj prek programa Interreg Balkan Mediterranean

Obdobje: 2017–2019

Spletna stran: <http://disarmfire.eu/>

Čezmejni observatorij podnebnih sprememb v Pirenejih

Pirenejski observatorij za podnebne spremembe je bil ustanovljen leta 2016 kot čezmejna iniciativa, katere namen je bil raziskati, spremljati in se prilagajati na podnebne spremembe v 7 gorskih regijah v Pirenejih.

Dejavnosti observatorija so razvijali v skladu z družbeno-ekonomskimi vplivi podnebnih sprememb v gorah, na primer v zvezi s turizmom, kmetijskim pašništvom, energijskim sektorjem in naravnimi nesrečami ter spremembo biofizičnih sistemov, na primer vode, prostoživečih živali in gozdov.

Zahvaljujoč ugotovitvam iz observatorija in nenehnim raziskavam, ki potekajo več let, lahko lokalni zasebni in javni deležniki ter državljani razumejo sedanje in prihodnje spremembe v Pirenejih ter njihov vpliv na določene sektorje gospodarstva in družbe, na primer turizem, energijski sektor, kmetijsko pašništvo in gozdni ekosisteme, nato pa uporabijo navedena priporočila za boljše prilagajanje podnebnim spremembam.

© OPCC

Gorsko območje: Pireneji (Andora, Francija, Španija)
 Kohezijska podpora: Evropski sklad za regionalni razvoj prek programa Interreg POCTEFA
 Obdobje: 2016–2019
 Spletna stran: <https://www.opcc-ctp.org/en>

KAJ JE MONTANA174?

Montana174 je komunikacijska kampanja, katere namen je obveščati gorsko prebivalstvo o številnih priložnostih, ki jih nudi kohezijska politika na gorskih območjih.

Kohezijska politika na gorskih območjih omogoča sredstva za krepitev digitalnih in socialnih inovacij, pospeševanje ublažitve podnebnih sprememb in prilagoditve nanje, podporo turizmu, spodbujanje zaposlovanja mladih in izboljšanje mobilnosti.

www.montana174.org

Ta publikacija odraža izključno avtorjevo stališče. Evropska komisija ni odgovorna za kakršno koli uporabo informacij, ki jih vsebuje navedena publikacija.

